

Ćwiczenie 4

ROOT – selekcja przypadków

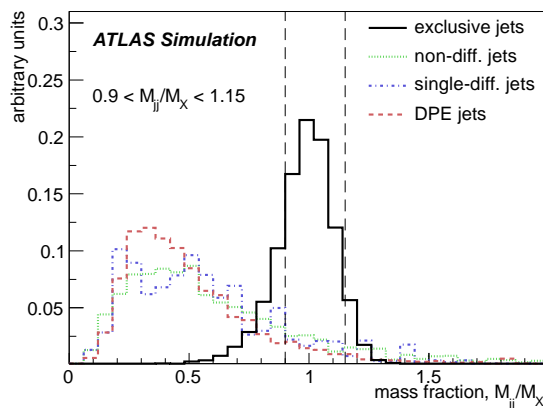
1. Wstęp teoretyczny

W eksperymentach w fizyce wysokich energii bardzo często jesteśmy zainteresowani badaniem rzadkich procesów, np. bozon Higgsa jest produkowany na LHC mniej więcej raz na 100 000 000 zderzeń proton-proton. W związku z tym istnieje bardzo duże prawdopodobieństwo, że oprócz interesującego nas sygnału zarejestrujemy przypadki tła, które go „udają”. Jednym z problemów podczas analizy danych jest więc oddzielenie sygnału od tła. Separacji tej dokonujemy na podstawie znanych (lub spodziewanych) różnic właściwości sygnału i tła. Różnice te są wnioskowane na podstawie analizy przewidywań teoretycznych i modelowane za pomocą generatorów Monte Carlo.

Dla przykładu rozważmy sytuację zobrazowaną na Rys. 1:

- wykres został narysowany w funkcji pewnej zmiennej (M_{jj}/M_X), w której spodziewaliśmy się różnego zachowania sygnału oraz tła,
- sygnał (proces ekskluzywnej produkcji jetów) zaznaczony jest ciągłą, czarną linią,
- tła narysowane są przerywanymi, kolorowymi liniami.

Gołym okiem widać, że rozkład sygnału jest inny niż rozkład tła. Można więc wybrać taki zakres zmiennej M_{jj}/M_X , w której jest znacznie więcej sygnału niż tła. Ponadto, na podstawie analizy statystycznej można było określić optymalne cięcia (tu $0.9 < M_{jj}/M_X < 1.15$).

Rysunek 1. Rozkład sygnału (ciągła, czarna linia) oraz tła (przerywane, kolorowe linie).

1.1. Cele ćwiczenia

Celem ćwiczenia jest zapoznanie się z podstawowymi metodami selekcji przypadków. Zakładamy, że poszukujemy pewnej cząstki (takiej jak np. bozon Z czy Higgs). Wiemy, że masa takiej cząstki jest dobrze określona – na wykresie masy niezmienniczej (m) cząstka taka będzie widoczna jako pik (rezonans). O tle wiemy, że posiada rozkład ciągły w zmiennej m . Dodatkowo, sygnał oraz tło różnią się rozkładami pewnych charakterystycznych zmiennych (np. krotności (ilości) produkowanych cząstek, korelacji pomiędzy kątami pod jakimi są produkowane itp.). W tym ćwiczeniu sygnał został wygenerowany w oparciu o model opisany w Rozdziale 3. Tło ma właściwości opisane przez model przedstawiony w Rozdziale 4.

Przygotowane zostały następujące pliki (można je znaleźć w katalogu `/home/student/data/`):

- `data.root` – przypadki danych,
- `mc_signal.root` – przypadki Monte Carlo wygenerowane w oparciu o model sygnału,
- `mc_background.root` – przypadki Monte Carlo wygenerowane w oparciu o model tła.

Na podstawie analizy właściwości przypadków Monte Carlo należy zdefiniować odpowiednie cięcia, a następnie zastosować je do separacji sygnału i tła w danych.

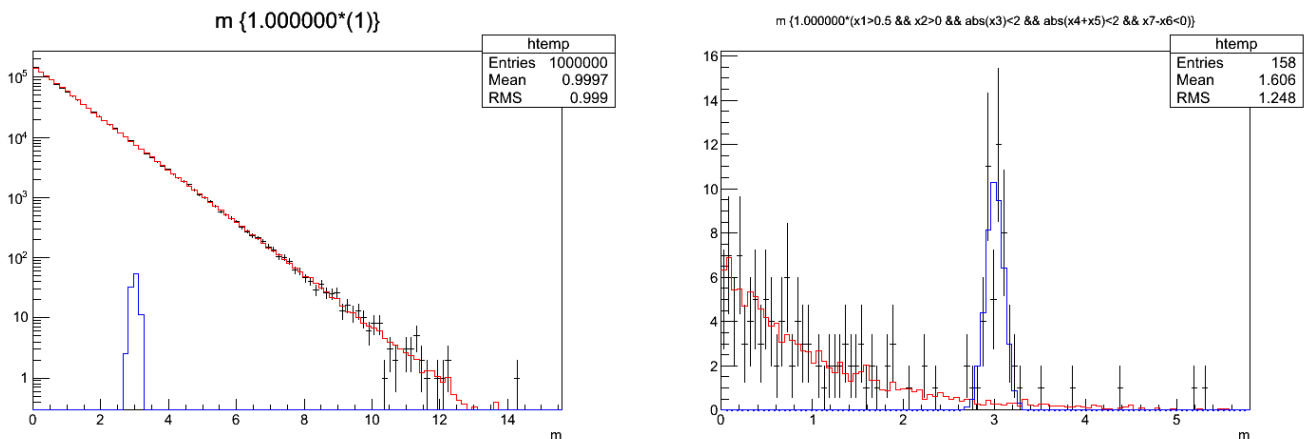
1.2. Struktura plików

Każdy przypadek zawiera informację o ośmiu zmiennych:

- m – masa niezmiennicza (w jej rozkładzie szukamy rezonansu będącego naszym sygnałem),
- $\mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_7)$ – inne zmienne kinematyczne na których trzeba dokonać cięcia. Ich interpretacja fizyczna jest nieistotna dla celów ćwiczenia.

2. Wykonanie ćwiczenia

1. Utworzyć program wykonujący pętlę po przypadkach wczytywanych z pliku podawanego jako pierwszy argument linii poleceń (`argc`, `argv`). Potrzebne pliki znajdują się w katalogu `/home/student/data/`. Za odpowiedź może służyć program wykonany w ramach ćw. 2. Warto również użyć polecenia `MakeClass()`.
2. Program ma zapisywać tworzone histogramy do pliku typu `.root` o nazwie podawanej jako drugi argument linii poleceń.
3. Wykorzystując powyższy program utworzyć rozkłady zmiennej m dla wszystkich trzech próbek.
4. Napisać makro wczytujące histogramy z trzech plików i rysujące je na jednym wykresie. Rozkłady MC narysować liniami, rozkład dla danych punktami z słupkami błędów; znormalizować je zgodnie z poniższymi informacjami:
  - przekrój czynny dla próbki sygnału wynosi 1 nb,
  - przekrój czynny dla próbki tła wynosi 10000 nb,
  - scałkowana świetlność odpowiadająca zebranej próbce danych wynosi 100 nb⁻¹.
5. Czy sygnał jest widoczny w danych?
6. W oparciu o próbki MC opracować selekcję przypadków tak, by zredukować tło. W tym celu należy porównać ze sobą rozkłady odpowiednich zmiennych (znormalizowane do 1) i wprowadzić cięcia. Które zmienne są ze sobą skorelowane (można to wywnioskować patrząc na korelacje lub modele teoretyczne opisane w Rozdziałach 3 i 4)? W jaki sposób wykonać cięcia w takich przypadkach?
7. Dopasować funkcję Gaussa do rezonansu obserwowanego w danych po selekcji.

Rysunek 2. Przykładowy wynik wykonania ćwiczenia. Rysunek po lewej pokazuje początkowy rozkład masy niezmienniczej. Rysunek po prawej pokazuje ten sam rozkład dla przypadków przechodzących selekcję. Na obu rysunkach czarne punkty reprezentują dane, czerwona linia – przewidywania MC dla tła, niebieska linia – przewidywania MC dla sygnału.

3. Model Sygnału

Przypadki MC sygnału wygenerowane zostały z rozkładu:

$$f^S(m, \mathbf{x}) = f_0^S(m) \cdot f_1^S(x_1) \cdot f_2^S(x_2) \cdot f_3^S(x_3) \cdot f_{45}^S(x_4, x_5) \cdot f_{67}^S(x_6, x_7)$$

gdzie funkcje f_i zdefiniowane są wzorami:

$$\begin{aligned} f_0^S(m) &= \frac{1}{\sqrt{2\pi c_0}} \exp\left(-\frac{(m-d_0)^2}{2c_0^2}\right), \\ f_1^S(x_1) &= \frac{1}{\sqrt{2\pi c_1}} \exp\left(-\frac{(x_1-d_1)^2}{2c_1^2}\right), \\ f_2^S(x_2) &= \frac{1}{\sqrt{2\pi c_2}} \exp\left(-\frac{(x_2-d_2)^2}{2c_2^2}\right), \\ f_3^S(x_3) &= \frac{1}{\sqrt{2\pi c_3}} \exp\left(-\frac{x_3^2}{2c_3^2}\right), \\ f_{45}^S(x_4, x_5) &= \frac{1}{\sqrt{2\pi c_4}} \exp\left(-\frac{(x_4+x_5)^2}{2c_4^2}\right) \cdot \frac{1}{\sqrt{2\pi c_5}} \exp\left(-\frac{(x_4-x_5)^2}{2c_5^2}\right), \\ f_{67}^S(x_6, x_7) &= \frac{1}{\sqrt{2\pi c_6}} \exp\left(-\frac{(x_6+x_7)^2}{2c_6^2}\right) \cdot \frac{1}{\sqrt{2\pi c_7}} \exp\left(-\frac{(x_6-x_7-d_7)^2}{2c_7^2}\right). \end{aligned}$$

a parametry przyjmują wartości:

$$\begin{aligned} d_0 &= 3.0, \quad d_1 = 1.0, \quad d_2 = 1.0, \quad d_7 = 0.5, \\ c_0 &= 0.1, \quad c_1 = 0.7, \quad c_2 = 2.0, \quad c_3 = 1.0, \quad c_4 = 1.0, \quad c_5 = 2.0, \quad c_6 = 1.0, \quad c_7 = 0.3. \end{aligned}$$

4. Model Tła

Przypadki MC tła wygenerowane zostały z rozkładu:

$$f^B(m, \mathbf{x}) = f_0^B(m) \cdot f_1^B(x_1) \cdot f_2^B(x_2) \cdot f_3^B(x_3) \cdot f_{45}^B(x_4, x_5) \cdot f_{67}^B(x_6, x_7)$$

gdzie funkcje f_i zdefiniowane są wzorami:

$$\begin{aligned} f_0^B(m) &= \lambda e^{-\lambda m}, \\ f_1^B(x_1) &= \frac{1}{\sqrt{2\pi a_1}} \exp\left(-\frac{(x_1-b_1)^2}{a_1^2}\right), \\ f_2^B(x_2) &= \frac{1}{\sqrt{2\pi a_2}} \exp\left(-\frac{(x_2-b_2)^2}{a_2^2}\right), \\ f_3^B(x_3) &= \frac{1}{\sqrt{2\pi a_3}} \exp\left(-\frac{x_3^2}{a_3^2}\right), \\ f_{45}^B(x_4, x_5) &= \frac{1}{\sqrt{2\pi a_4}} \exp\left(-\frac{(x_4+x_5)^2}{2b_4^2}\right) \cdot \frac{1}{\sqrt{2\pi a_5}} \exp\left(-\frac{(x_4-x_5)^2}{2a_5^2}\right), \\ f_{67}^B(x_6, x_7) &= \frac{1}{\sqrt{2\pi a_6}} \exp\left(-\frac{(x_6+x_7-b_6)^2}{2a_6^2}\right) \cdot \frac{1}{\sqrt{2\pi a_7}} \exp\left(-\frac{(x_6-x_7-b_7)^2}{2a_7^2}\right), \end{aligned}$$

a parametry a_i i b_i przyjmują wartości:

$$\begin{aligned} \lambda &= 1.0, \quad b_1 = -1.0, \quad b_2 = -1.0, \quad b_3 = 0.0, \quad b_4 = 0.0, \quad b_5 = 0.0, \quad b_6 = 0.0, \quad b_7 = -0.5, \\ a_1 &= 0.7, \quad a_2 = 1.0, \quad a_3 = 5.0, \quad a_4 = 3.0, \quad a_5 = 1.0, \quad a_6 = 1.0, \quad a_7 = 1.0. \end{aligned}$$